

بررسی رابطه زیبایی و نظم در شهر و روش‌های ایجاد آن

* ناصر حسن زاده: دانشجوی جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت - کارشناس پژوهش شهرداری شیراز
حسین برنایی: کارشناس ارشد مدیریت آموزشی - رئیس گروه پژوهش شهرداری شیراز
محمد ابراهیم حامدی: کارشناس برنامه و بودجه شهرداری شیراز
عیسی حسن زاده: دانشجوی مدیریت شهری - کارشناس ترافیک شهرداری منطقه ۱۰

چکیده

در نگاه به شهر به عنوان یک نظام یا سیستم، نظم اهمیت و جایگاهی ویژه دارد به طوری که حتی می‌توان گفت بدون وجود نظم موجودیت نظام شهر به خطر می‌افتد. نظم در ابعاد مختلف شهر تجلی می‌یابد و بر ویژگیهای آن تاثیرگذار است. در یک جایگاه اثر گذاری، نظم خود را در ارتباط با زیبایی و تجربه زیبایی شناختی در شهر بروز می‌دهد. در این مقاله سعی می‌شود رابطه نظم و زیبایی در شهر مورد بررسی قرار گیرد. در ابتدا با توجه به آرا و نظریات مختلف و بعضاً متضاد صاحب نظران حوزه های مرتبط، در مورد نظم، تعریفی مناسب و کاربردی و نه صرفاً نظری از نظم ارائه می‌شود و واژه نظم در رابطه با کلمه متضاد آن که بی‌نظمی است، شناخته می‌شود. سپس واژه‌های پیچیدگی و سادگی که از مفاهیم مهم و چالش برانگیز مرتبط با مفهوم نظم هستند، در ارتباط با مراتب آن شناخته می‌شوند. در ادامه اصول نظم‌دهنده به عنوان قواعدی که در هر نظام، نظم می‌آفرینند معرفی شده و در گام بعدی برای نزدیک‌تر شدن به موضوع، رابطه نظم، زیبایی و تجربه زیبایی شناختی در فضاهای شهری کاویده می‌شود. در قدم بعدی برای اینکه نظم مطلوب و نامطلوب شناخته و روشن شود نظمی که خواهان آن هستیم چگونه است، تفاوت نظم مطلوب در شهرها و فضاهای شهری ارزشمند تاریخی با نظم موجود در شهرهای برنامه‌ریزی شده و توسعه‌های شهری جدید و شهرهای مدرن مورد بررسی قرار می‌گیرد. در انتها و بعد از این بررسی‌ها، روش‌های عملی که عموماً برای ایجاد نظم و نیز پیچیدگی در فضاهای شهری مطلوب استفاده شده و می‌تواند برای طراحی‌های آتی مورد توجه قرار گیرد، معرفی می‌شود.

واژگان کلیدی: شهر، نظم، زیبایی، بی‌نظمی، سادگی، پیچیدگی.